

RUTGER BURGERS

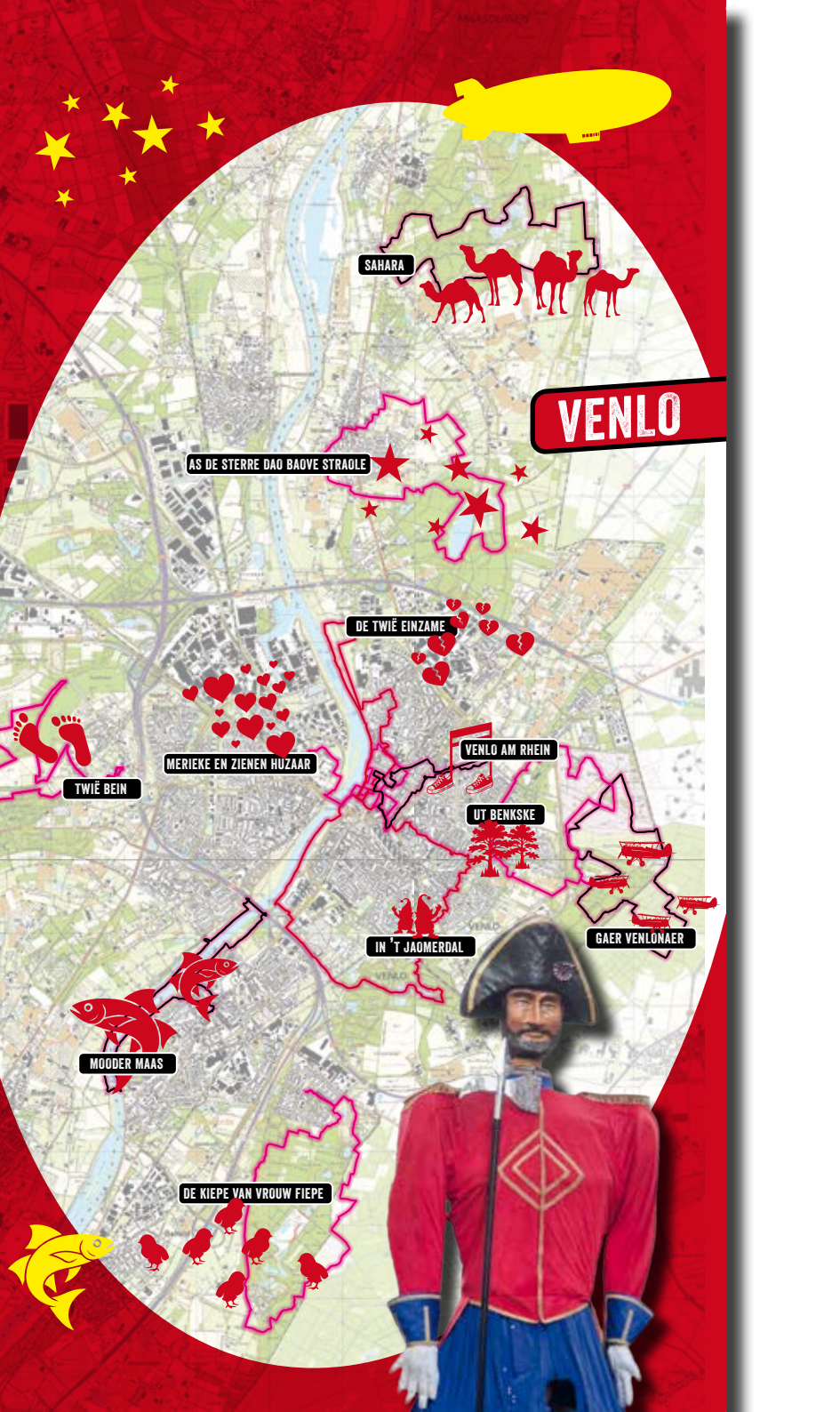

Festina@ Lente

WANDELEN IN HET SPOOR VAN VASTELAOVESLEEDJES

GEGARANDEERD ONREGELMATIG

SAHARA

VENLO

AS DE STERRE DAO BOOVE STRAOLE

DE TWIË EENZAME

MERIEKE EN ZIENEN HUZAAR

TWIË BEIN

VENLO AM RHEIN

UT BENKSKE

IN 'T JAOMERDAL

GAER VENLONAER

MOODER MAAS

DE KIEPE VAN VROUW FIEPE

Rutger Burgers

Festina Lente

Wandelen in het spoor van Vastelaovesleedjes

COLOFON

Cartografie: Kadaster Geo-Informatie

Fotografie: Rutger Burgers, Henrie van Zoggel, Rob Wolfs, Mat Maessen,

Gemeentearchief Venlo. Coverfoto: Katinka Burgers

Routes: Rutger Burgers

Teksten: Rutger Burgers

Liedjesteksten: Frans Boermans, Ad Pollux, Wiel Hermans en Hay Steegh

Tekeningen: Piet Camps

Routecontrole: Bert Bos, Rob Wolfs, Erna Wolfs, Henrie van Zoggel

Actuele routes: Voor de meest actuele versie van de routebeschrijvingen en bijgewerkte weblinks

(QR-codes) kijk op: www.wandelzoekpagina.nl

GPS-tracks van de wandelroutes zijn te downloaden op: www.wandelzoekpagina.nl

Ontwerp en uitvoering: Gegarandeerd Onregelmatig, Arnhem

© 2026 Uitgeverij Gegarandeerd Onregelmatig

Zoveel mogelijk uit deze uitgave mag worden veelelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, geluidsband, elektronisch of op welke wijze dan ook, mits met bronvermelding of schriftelijke toestemming van de uitgever.

De routes in deze gids zijn met de grootst mogelijke zorg samengesteld en gecontroleerd. Niettemin geldt dat het een momentopname betreft en dat wijzigingen in het landschap voor kunnen komen.

Daarom is het verstandig om voor vertrek altijd de actuele stand van zaken te controleren.

De makers en uitgeverij kunnen niet aansprakelijk worden gesteld voor enige schade dan ook bij het volgen van de routes.

De auteur heeft zoveel mogelijk geprobeerd om bij rechthebbenden toestemming te verkrijgen voor het plaatsen van tekst en beeld in deze wandelgids. Indien u zich als rechthebbende niet in bovenstaande herkent kunt u desgewenst contact opnemen met de auteur (info@routewerk.nl) of met de uitgever (info@gegarandeerdonregelmatig.nl).

INLEIDING

In het spoor van Venlose leedjes

Wandelen en zingen zijn bezigheden die als van nature bij elkaar passen. Al wandelend kom je op de mooiste plekjes en wat is er dan mooier om je stem te laten klinken? De een doet dat neuriënd of ingetogen als een soort stappenteller. De ander zingt al wandelend uit volle borst, tussen de bomen, op het open veld of aan de waterkant. Menigeen zal een klassieker uit de popwereld of een deuntje van een Hollandse volkszanger aanheffen. Voor mij als auteur van deze wandelgids gaat het wandelen als vanzelfsprekend samen met het zingen van een Venloos leedje. Grootgebracht aan de Venlose 'Kwartelemert' zijn het dialect en bovenal de Venlose vastelaovesleedjes mij dierbaar. Waar ik ook aan de wandel ben, in de Hollandse polder bij Holysloot of hoog in de bergen van Tirol, overal kan ik zomaar een klassieker uit de Venlose platenkast oppakken. Ook al woon ik nu in Amsterdam, de stad van mijn jeugd blijft trekken en met deze wandelgids zal ik uitleggen waarom.

Immaterieel 'erfgoud'

Venlo heeft al decennialang een ijzersterke eigen liedjescultuur. Binnen de Limburgse traditie is de Venlose inbreng alom bekend en verschillende plaatselijke artiesten staan zelfs met hun song in dialect genoteerd in de TOP 2000. De stad heeft ook een rijke geschiedenis wat carnavalsliedjes betreft. De Venlose vastelaoveskrakers doen het steevast goed op het jaarlijkse 'Limburgs Vastelaovesleedjes Konkoer' (LVK), dankzij de inbreng van diverse fameuze componisten en tekstschrijvers. Ze zijn daarom het immateriële 'erfgoud' van Venlo, refererend aan de aanduiding die marketingorganisatie Venlo Partners aan cultuur-historische parels in de stad toekent.

Van Jaomerdal tot Pônniewaeg

Veel van de honderden Venlose deuntjes zijn voorzien van teksten vol historie en nostalgie. Er worden prachtige plekken in en om de stad bezongen, denk aan het Jaomerdal of de Venkoele. Veel Limburgers zullen meezingen met 'As de sterre dao boave Straole' maar de meesten zullen de vijfde zin 'dan wil ik wandele nao Schandele' niet kunnen plaatsen. Voor sommige liederen is het lopen of wandelen zelfs leidend, bijvoorbeeld 'Mien linker bein en mien rechter bein'. Ook de geschiedenis van Venlo komt in diverse leedjes ruimschoots aan bod, zoals de tijd van de Huzaren in de 19e eeuw. Voor mij als routemaker reden om al die bijzondere plekken eens op te zoeken en er een wandeling bij te ontwerpen.

Frans Boermans

Omroep Venlo presenteert jaarlijks in de week voor carnaval op radio de TOP 555 met favoriete vaste-
laovesmelodieën uit Venlo. In deze door luisteraars verkozen hitlijst staat standaard een honderdtal

nummers van liedjesschrijver en componist Frans Boermans (1917-1999). Eén lied van Boermans werd zelfs landelijk bekend toen het in het Nederlands werd vertolkt door Johnnie Hoes: 'Och waas ik maar beej moeder thoës gebleeve'. En uniek is het kunststuk 'Twie bein, ofwaal d'n Veuroëtgank', waarin hij in humoristische bewoordingen het lopen op twee benen beschrijft. In deze selectie van elf leedjes (en wandelingen) zijn er zes door de liedjeskunstenaar geschreven.

Festina Lente

'Haast je langzaam' is de letterlijke betekenis van deze Latijnse spreuk, die het stadswapen van de gemeente Venlo kleurt. Meer toepasselijke woorden zijn nauwelijks te bedenken voor het wandelen. Met deze spreuk als leidraad heb ik een elftal wandelingen in deze bundel bijeengebracht. Alle elf routes zijn getraceerd binnen de gemeente Venlo en iedere wandeling heeft de naam van een bekende Venlose vastelaovestopper, uiteraard in dialect. De routes variëren in lengte van 5 tot 11 km en ieder rondje voldoet aan de kwaliteitseisen die ik mij als professioneel routemaker opleg (variatie, exclusief wandelen, type ondergrond, verkeersveiligheid, horeca).

De uitgeschreven tekst van al deze klassiekers is bij iedere route opgenomen, in dialect en achterin de gids uit het Venloos vertaald. Met een weblink (QR-code) kun je de melodieën op YouTube beluisteren. Alle praktische informatie, achtergronden en routebeschrijvingen zijn in het Nederlands, om het de andere 18 miljoen landgenoten niet onnodig moeilijk te maken.

Ik hou alle informatie uit deze wandelgids online actueel. Je kunt de elf routes daarom met de QR-code in het gidsje (gratis) downloaden via Wandelzoekpagina.nl en in de app WandelZapp.

Zie: wandelzoekpagina.nl/festina-lente.nl

*... Danse door ut
laeve wie eln vaerke...*

Rutger Burgers, november 2026

VEURWAORD

*Beste laezer
en laevesgeneeter,
Leef wandelaers,*

Venlo haet vuuël um gruuëts op te zien. D'r is in de stad, maar auk in de direkte umgaeving hiël vuuël moeis te zeen en te bewôndere. 't Leuke is det haos alles waal 'nne link haet mit vastelaovend, want vastelaovend zit gebakke in 't DNA van iddere Venlonaer en is verwaeve mit ôs umgaeving. Haos alles waatse heej kins zeen of aanrake haet waal iets van doon mit dae vastelaovend. Venlo druug neet veur niks de geuzenaam 'Stad van Lol en Plezeer' en is de geboortegrônd en 't thoeshônk van Neerlands' aldste vastelaovesvereining Jocus.

Dit wandelbukske -det geej zoëjuus ter hand heb genaome- is waarschiënlik 't meis joeksige wandelbukske det überhaupt besteit. 't Beschriëf prachtige wandelroutes door 't moeie Venlose land en verbindt de umgaeving mit de vastelaovend. Anekddotes en routes, gelardeerd mit tekste van vastelaovesleedjes die al ginneraties langk en door gans de provincie gezônge waere. De Venlose vastelaovesleedjes zien neet weg te dinke in 't vastelaovestheater van Jocus. Dus trek de wandelschoon aan en geneet van al 't moeie um ôg haer en zing, neurie of luuster nao de meziek dae Venlo tot Venlo mak.

Mit de hertelikke kômplimente,

Venloosch Vastelaoves Gezelschap Jocus

Roel Versleijen

Vors taeves veurzitter

VOORWOORD

*Beste lezer
en levensgenieter,
lieve wandelaars,*

Venlo heeft veel om trots op te zijn. Er is in de stad, maar ook in de directe omgeving heel veel moois te zien en te bewonderen. Het leuke is dat haast alles wel een link heeft met vastenavond, want vastenavond zit gebakken in het DNA van iedere Venlonaar en is verweven met onze omgeving. Haast alles wat je hier kunt zien of aanraken heeft wel iets van doen met die vastenavond. Venlo draagt niet voor niks de geuzennaam 'Stad van lol en plezier' en is de geboortegrond en het thuishonk van Nederlands' oudste vastenavondsvereniging Jocus.

Dit wandelboekje, dat je zojuist ter hand hebt genomen, is waarschijnlijk het meest lolige wandelboekje dat überhaupt bestaat. Het beschrijft prachtige wandelroutes door het mooie Venlose land en verbindt de omgeving met de vastenavond. Anekdoten en routes, gelardeerd met teksten van vastenavondsliedjes die al generaties lang en door heel de provincie worden gezongen. De Venlose vastenavondsliedjes zijn niet weg te denken in het vastenavondstheater van Jocus. Dus trek de wandelschoenen aan en geniet van al het mooie om je heen en zing, neurie of luister naar de muziek die Venlo tot Venlo maakt.

Met de hartelijke complimenten,

Venlose Vastenavonds Gezelschap Jocus

Roel Versleijen

Vorst tevens voorzitter

INHOUD

Festina Lente ...

Jocus

8

In 't Jaomerdal

Op zoek naar kabouters, elfen en feeën

11 km

10

As de sterre dao baove straole

Dan wil ik wandele nao Schandele

11 km

20

Merleke en zienen huzaar

De mars van de ware soldatenliefde

7 km

28

De klepe van vrouw Flepe

Emancipatie van de kippen op de hei

11 km

38

De twië einzame

Over liefdesleed en eenzaamheid langs de Maas

8 km

46

Twilë BeIn

En ze laupe zich al jaore achternao

10 km

56

Gaer Venlonaer

Dromen over vliegen op de hei

9 km

64

Mooder Maas

Mijmeren langs de Majjem

9 km

72

Sahara

Rollen en dollen vanaf het hoge duin

10 km

82

ut Benkske

Wandelen naar het bankje van gelukzaligheid

8 km

90

Venlo am Rhein

Zing en wandel met een knipoog naar de buren

6 km

98

Vertaling liedteksten

108

OUDESTE CARNAVALS- VERENIGING

JOCUS

Venloosch Vastelaoves Gezelschap Jocus staat te boek als de oudste nog bestaande carnavalsvereniging van Nederland. Jocus werd opgericht in 1842 en is daarmee gerelateerd aan het Rijnlandse carnaval (o.a. Keulen, Düsseldorf). Aanvankelijk was carnaval in Venlo nog niet echt een volksfeest en werd de vereniging getrokken door de plaatselijke elite. Pas na 1935 werd Jocus een breed door de stad gedragen vereniging, die sindsdien alle activiteiten rond de vastelaovend organiseert. De lijfspreuk van de vereniging is 'Jocus Vitae, Quod Sal Coenae', in het Venloos 'Joeks is veur 't laeve, waat 't zalt is in de pap' (de lol is voor het leven, wat het zout is in de pap). Het gezelschap wordt zoals gebruikelijk getrokken door een Raad van Elf, waarvan de voorzitter zich tijdens de vastelaovend Vors Joeccius XI mag noemen. De huidige Vors is de veertiende in rij. De andere leden van de raad dragen tijdens de hoogtijdagen ook adellijke titels en namen zoals de Baron van Inkhoézen tot Penneberg (secretaris) en Jónkhiër Plökvogel (penningmeester).

Al op foto's uit de vroege jaren zie je de leden van de Raad van Elf getooid met een kleurrijke,

haanvormige muts. De Jocushaan is dan ook het beeldmerk van de vereniging. Zelfs het eens per jaar gekozen prinselijke driespan (Prins Carnaval en zijn twee adjutanten) draagt de naar voren gebogen muts, maar dan in zilver en de Prins met drie lange pauwenveren.

Van 'Opus Jocus' tot 'Muts afzette' Jocus organiseert alle evenementen en activiteiten van het jaarlijkse carnavalsseizoen. Dat begint met de Opus Jocus Leedjesaovend, waar elf muzikale finalisten met elkaar de strijd aanbinden voor de keuze van de beste nieuwe vastelaovestoppers van het jaar. Een belangrijk evenement is ook het 'Elf van Elf inscheete' op de 11e november. Precies om 11.11 uur wordt op de Markt het nieuwe seizoen ingeschoten, met daarna de presentatie van de nieuwe leedjes. Vanaf die dag volgen de vastelaovesevenementen elkaar rap op: Groôte Prônkzitting, Boeremoosbal, Hofbal en Prinsere-sepsie, Jocus Joetsaovend en tot slot het 'Muts afzette' aan het eind van carnavalsdinsdag.

Jocus Museum

Een bezoek aan het unieke Jocus Museum in het Kloosterkwartier geeft extra kleur aan de wandelingen in de Festina Lente serie. Je wordt er even helemaal ondergedompeld in de rijke, 180-jarig geschiedenis van de vereniging. Enthousiaste

vrijwilligers vertellen de verhalen van de vastelaovend van weleer en er worden films vertoond over het volksfestijn van vroeger en nu. Alleen op bepaalde zondagen en op afspraak te bezoeken. Dominicanenplein 25, 5911 JG Venlo, jocuseum.nl/

foto Oscar Nijboers

Flujas en Guntrud

Jaarlijks worden bij feestelijke gelegenheden twee reuzenpoppen in Venlo door de stad gedragen: Flujas en zijn vrouw Guntrud. De naam Flujas komt van Valuas. Volgens de overlevering was hij de hoofdman van een heidense Germaanse stam die leefde tussen Rijn en Maas. Valuas staat daarmee te boek als de stichter van Venlo. Vóór 1740 werden de twee reuzenpoppen

al tijdens kerkelijke processies door de stad gedragen, maar dat werd toen door de bisschop van Roermond verboden. Valuas zou verwijzen naar de heidense Goliath. De Venlose bevolking gaf een draai aan het verhaal en sindsdien worden de twee reuzenpoppen gekoesterd. Alweer meer dan honderd jaar worden de Venlose stadsreuzen door het Akkermansgilde bewaard en rondgedragen.

Boerebroelof

Op Carnavalsdinsdag doet Jocus als organisator een stapje terug, want dan wordt in Venlo de 'Boerebroelof' gevierd. De hoofdrolspelers van dit bijzondere feest komen ieder jaar weer uit een ander gezelschap, bedrijf of vriendenclub uit de Venlose samenleving. Die dinsdagmiddag worden op het bordes van het Stadhuis aan de Markt een boer

en een boerin in de 'onecht' met elkaar verbonden. De gebeurtenis staat bol van tradities. Tijdens de schijntrouwerij mogen alle hoofdrolspelers hun muzikale zegje doen, van wouten en suikertantes tot burgemeester, (groot-)ouders en natuurlijk het onechte bruidspaar. Het organiserende gezelschap bestaat doorgaans uit zo'n hon-

derd leden. Tijdens de trouwerij staat de Markt vol met een paar duizend Boerenbruijloftvierders in zondagse boerenkledij en met een struik boerenkool of spruitjes in de hand. De trouwerij wordt traditioneel voorafgegaan door een optocht, waarin eigenlijk iedereen meetrokt onder het gezang van 'Zulle weej dan noow maar naor de broelof gaon?'

foto Jocus

Couplet

Dao achter de Bäöveste Meule,
Wao knienkes en inketskes speule
Dao leep ik met Mien gelökkig te zien,
In 't leech van de maoneschien
Maar Mientje zag wie weeë dao lepe,
"Ik heb 't d'r niks op begrepe
Zek luuster ens jung, heej dreij ik mich um, En ik zal
dich auk zegge waarom".

Refrein

In 't Jaomerdal in 't Jaomerdal,
Dao is eder nach kebuiterkeshal
Dan kômme de elfkes en feeë,
Weer met die kebuiterkeshal
In 't Jaomerdal, in 't Jaomerdal,
Dao is weer geslaote hal
Dao huëre weeë toch gaar neet beej,
Dao is veur ôs gen plaatske vreej
Det is ein gedeuns euveral,
In det schoëne jaomerdal

Niet uit Venlo?

Lees de vertaling vanaf
bladzijde 108

Deze prachtige wandeling brengt je naar het toverachtige Jammerdal op de grens van Venlo en Tegelen. Het is een voormalige klei- en grindgroeve op de overgang tussen het hoog- en het middenterras van de Maas. Al vanaf de Romeinse tijd werd hier klei gewonnen. De groeve was tot een paar decennia geleden afgezet met hoge hekken en heeft misschien daardoor iets geheimzinnigs en magisch meegekregen. Venloos meest bekende liedjesschrijver Frans Boermans (1917-1999) is er ongetwijfeld door geïnspireerd toen hij in 1980 het liedje In 't Jaomerdal schreef. Hij zag het voor zich hoe in het holst van de nacht kaboutertertjes samen met elfen en feeën in het verstopte dal hun feestje vierden.

Scan de qr-code, luister en laat je betoveren. Het Jammerdal is nu een groene buffer ingeklemd tussen de stad en de snelweg. Vanaf het station wandel je er naartoe via de Maagdenberg, de stadswijk die rond carnaval bekend is als De Wien. Je klimt naar het hoge Maasterras en wandelt langs VVV-stadion De Koel. Voorbij de Bovenste Molen gaat het op en neer door het feeërieke Jaomerdal. Met de Wittebeek als leidraad gaat het verder richting Maas, waar de paadjes aan de waterkant het gevarieerde tochtje compleet maken. Op de Kwartelenmarkt of in de 'Floddergats' kun je de dorst lessen na deze sprookjeswandeling.

Couplet

Dit is dan de les van dit leedje,
Nôw wit ederein waal zien weetje
Wae good haet gehuêrd dae bliêf oet die buurt,
Wanniêr 't dao duuster wuêrd
Want met die kebouterkeszake,
Dao hebbe weej niks mei te make
Dus bin zoê discreet en plaog ze dao neet,
Die kebouterkes duit det verdreet.

*Op zoek naar kabouters,
elfen en feeën*

11

KILOMETER

START-EINDPUNT

Station Venlo
Stationsplein 1
5913 AA Venlo

PARKEREN

P+R parkeerterrein Q-Park
bij het station (betaald),
Kaldenkerkerweg, 5913 AA
Venlo. Of parkeervakken aan de
Groenveldsingel t.h.v. Hertog
Reinoudsingel (gratis), 5913 SE
Venlo

OV

Station Venlo

HORECA

- Hotel-restaurant Wilhelmina, Kaldenkerkerweg 1, 5913 AB Venlo, hotel-wilhelmina.nl
- restaurant Woodz, De Bovenste Molen, Bovenste Molenweg 12, 5912 TV Venlo, bilderberg.nl/venlo/hotel-de-bovenste-molen
- Diverse gelegenheden in het centrum van de stad.

BIJZONDERHEDEN

bij hoogwater in de Maas volg je het hoger gelegen fietspad achter het ziekenhuis langs, zie de blauwe lijn op de kaart en de cursieve tekst in de routebeschrijving.

Download gratis de meest recente versie en de track van deze route

1 Aan voorzijde van station trap aflopen en rechtdoor via zebrapaden stationsplein en weg oversteken naar Hotel Wilhelmina. Voor hotel rechtsaf, stoep Kaldenkerkerweg. Eerste straat linksaf, Heutzstraat. Voor huisnr. 70 rechtsaf, voetgangersstraatje. Aan het eind rechtsaf, klinkerstraat. Voorbij wit huis (nr. 3) en hek linksaf, schelpenpad door parkje. Rechtdoor naar brug en brug over. Einde pad rechtsaf, Van Schelbergenstraat. Op ongelijke kruising linksaf en gelijk op driesprong rechtdoor, Mecklenburgstraat. Aan het eind rechtsaf, Hertog Reinoutsingel.

Einde weg rechtdoor, Groenveldsingel oversteken en rechtdoor onder gebouw D'n Baand door, Frans Coehorststraat. Verderop ga je vóór een afgesloten boogpoort van een tweede gebouw rechtsaf, stoep. Direct voorbij dit gebouw linksaf, langs Harry Meijerstraat zijingang. Trapje af en linksaf, graspad langs water. Trapje op, rechtsaf brug over en rechtdoor, tegelpad. Waar het pad naar rechts buigt houd je links aan, onverhard paadje. Het wordt een verhard paadje omhoog. Je steekt een snelstromend beekje over en gaat gelijk rechtsaf, onverhard pad. Trapje op en rechtdoor.

2 Aan het eind linksaf, Waterleidingsingel en kort daarna schuin naar rechts, eerste schelpenpad omhoog. Voor vijver rechtsaf tussen houten paaltjes door en gelijk rechtsaf omhoog trappenpad op. Asfaltweg oversteken en rechtdoor, steiler pad omhoog. Voor ronde bult rechts aanhouden en op splitsing linksaf, om de bult richting flatgebouw. Je neemt het eerste paadje rechtsaf steil omlaag en gaat beneden weer steil omhoog. Boven rechtsaf langs houten bank. Je loopt nu langs een met een takkenwal afgezette steilrand. Meebuigen naar links, op kruising rechtdoor omlaag en bijna meteen rechtsaf hol paadje omlaag. Aan het eind linksaf, bospad in de bosrand. Smal paadje links negeren en het pad met zigzagbochten omhoog blijven volgen. Je gaat naar links een trap op en volgt het pad naar rechts en opnieuw omhoog. Op een driesprong van paden ga je naar rechts omlaag.

Je komt uit op een asfaltweg en gaat hier linksaf. Direct voorbij een takkenwal aan je rechterhand ga je rechtsaf een onverhard paadje op. Schuin naar rechts tussen de wal door omhoog. Op asfaltweg rechtsaf. Einde straat rechtsaf, Leutherweg.

3 Eerste weg linksaf, Kapelaan Nausstraat. De Joh. Boscostraat oversteken en schuin naar links een schelpenpad op onder langs kerk. Tegelpad kruisen en einde pad linksaf. Gelijk weer linksaf een trap omhoog. Boven links aanhouden, direct daarna gelijk opnieuw links aanhouden en dan meteen op Y-splitsing rechts aanhouden. Een paadje rechts negeren, het wordt een hol pad en je gaat verderop onder een stenen boog door. Volg het pad met bocht naar rechts omhoog. Boven bij prullenbak en bank linksaf. Even verder linksaf een trapje af. Op driesprong linksaf verder omlaag over open veld, schelpenpad. Einde pad rechtsaf, stoep langs

Ursullinen- klooster

In 1885 kochten de zusters Ursulinen het landgoed Oud Casino aan de Kaldenkerkerweg. Het landgoed bestond uit onder meer een villa met riante tuin, een koetshuis en theekeoepel. Kort na hun komst naar Venlo lieten de uit Duitsland afkomstige

nonnen een nieuw klooster bouwen, waarbij de bestaande villa werd geïntegreerd. De ursulinen starten onder meer een pensionaat voor Duitse meisjes van gegoede huize. Het gehele kloostercomplex was door een flinke muur afgezonderd van de buitenwereld.

A De Wien

Buurtschap De Maagdenberg is de bakermat van De Wien, een van de Venlose vastelaovesverenigingen. De buurtschap ontleent zijn naam aan het gelijknamige landgoed dat de zusters Dominicanessen hier

aan de voet van de Galgenberg rond het jaar 1800 stichtten. Het dertig ha grote landgoed lag tot veertig jaar geleden buiten de stad, daarvan gescheiden door het Groenveld. Tuinbouwkassen hebben hier jarenlang het landschapsbeeld bepaald, maar

deze zijn in de jaren negentig afgebroken om plaats te maken voor de nieuwbouwwijk. De naam De Wien is afgeleid van de 'wienhuuskes', de witte arbeidershuisjes van de eerste buurtschapbewoners.

bushalte Spechtweg. Aan het eind rechtdoor Kaldenkerkerweg oversteken, tussen gele hekjes door en linksaf omhoog naar fietspad. Direct rechtsaf, klinkerpad langs elektriciteitshuisje. Het pad wordt onverhard. Meebuigen naar links en even verder op Y-splitsing rechts aanhouden, pad op steilrand. Verderop rechtdoor langs oude afrastering aan linkerhand. Waar afrastering afbuigt ga je op driesprong rechtdoor. Op een volgende driesprong ook rechtdoor. Op grote open plek in bos met hondenoefenterrein ga je rechtdoor het grasveld over

langs gebouw PHV Venlo aan rechterhand. Je loopt rechtdoor het bos in en gaat dan op kruising van paden rechtsaf. Volg het pad wat omlaag en aan het eind linksaf een trappenpad af naar overweg. Beneden bij wandelknooppunt (kp) 60 rechtsaf het spoor oversteken.

4 Voorbij overweg nog vóór overwegslagboom gelijk scherp linksaf omlaag, paadje tussen spoor en vijver omlaag (*rechts zie je restaurant Bovenste Molen*). Rechtdoor en meebuigen naar rechts

C De Koel

Al ruim vijftig jaar heeft profclub VVV Venlo De Koel als voetbalstadion. Het stadion werd in 1972 in gebruik genomen ter vervanging van De Kraal even

verderop. In de tijd dat VVV een vaste speler was in de Eredivisie kon de voetbaltempel bijna 25.000 voetbalfans herbergen. Het is het enige stadion in Nederland waar de spelers met een

lange trap vanaf de kleedkamers naar het veld afdalen. De trap is een icoon geworden van de club. Tegenwoordig kunnen er maximaal 8.000 fans terecht.

foto Daniel van den Berg

Bovenste Molen

Vanaf het hoge Maasterras buitelen verschillende beken omlaag richting de Maas. Om te beginnen kruisen we de Molenbeek met de Bovenste en de Onderste Molen. De geschiedenis van de Bovenste Molen gaat

terug tot 1426. De molen werd verschillende keren verwoest, maar heeft altijd gestaan op de plek waar het water de vijver verlaat. Later verrees op deze plek een bij veel Venlonaren geliefde uitspanning, inmiddels alweer jaren een gerenommeerd

hotel. De Onderste Molen is nog steeds intact. De gestuwde beek was hier tot 1993 in gebruik als strandbad. Verderop aan de route komen we bij het Jammerdal de Wittebeek tegen en van Egypte tot de Maas volgen we de Wijlderbeek.

en via bruggetje de vijver oversteken. Daarna op driesprong linksaf omhoog. Boven linksaf, bospad langs gebouwtje aan linkerhand. Op driesprong rechtsaf en even verder op asfaltweg scherp linksaf. Kort daarna voorbij bank rechtsaf door klaphek en rechtdoor, bospad terrein Het Limburgs Landschap. Je loopt rechtdoor langs water rechts in de diepte. Volg het pad steeds rechtdoor. Op Y-splitsing links aanhouden en pad vervolgen. Op een driesprong links aanhouden. Door een klaphek en op asfaltweg rechtsaf. Neem dan het eerste bospad rechtsaf. Het smalle pad slingert door het bos. Op Y-splitsing links aanhouden. Op driesprong rechtdoor. Je negeert een paadje rechts en gaat rechtdoor omhoog. Je komt uit op een halfverharde weg voor een hekwerk en gaat hier rechtsaf. Waar weg en hekwerk naar links buigen ga je schuin rechtsaf via een klaphek een bospad op, Het Limburgs Landschap. Volg het brede, onverharde pad met bochten, in de diepte rechts ligt een

plas. Zijpaadje naar links negeren en grindpad op steilrand blijven volgen. Op Y-splitsing rechts aanhouden en dan op driesprong met de bocht mee naar rechts omlaag, een breed grindpad naar de waterkant. Beneden pad naar links volgen. Op ruime driesprong links aanhouden en op volgende driesprong rechtdoor over een open veld, water aan rechterhand. Je gaat door een klaphek.

5 Asfaltpad oversteken en bij kp 70 rechtdoor, onverhard pad omhoog. Steeds rechtdoor en op driesprong bij kp 71 linksaf, iets omhoog. Ga rechtdoor, zijpaden negeren en dalend pad volgen. Steeds rechtdoor, via een duiker een beek oversteken. Je gaat rechtdoor, het pad wordt een halfverhard pad. Aan het eind witte afsluitboom passeren en rechtdoor naar overweg en hier bij kp 2 spoor oversteken, asfaltweg Tegelen in. Op kruising rechtdoor, Vrijenbroekweg. Einde weg rechtdoor, fietspad langs doorzichtige geluidswal

Jammerdal

In het Jammerdal achter de Bovenste en Onderste Molen is eeuwenlang op kleine schaal klei en grind gewonnen, al in de Romeinse tijd. Het resultaat hiervan is een intiem landschap met verrassende hoogteverschillen en met diepgelegen waterpartijen waar de Venlose Molenbeek en de Wittebeek hun bron hebben. Het natuurgebied is tegenwoordig door Het Lim-

burgs Landschap opengesteld. De klei- en zandgroeve is daarbij omgevormd tot een mix van droog eikenbos en vochtig elzenbroekbos. De combinatie water, klei- en zandgrond is voor talrijke plantensoorten een ideale biotoop. Aan de oevers gedijen vele mossoorten, de zandgronden bieden een keur aan planten, waaronder zeldzame zoals duizendguldenkruid. In de laagte

komen meerdere soorten kikkers en padden voor en ook diverse libellen. De steile, zandige oevers bieden geschikte broedplaatsen voor oeverzwaluwen en ijsvogels. In het gebied zijn zeven prehistorische grafheuvels bewaard gebleven, je wandelt langs de grootste, de Generaalsheuvel. Ze dateren uit de Keltische ijzertijd, zo'n duizend jaar voor onze jaartelling.

F Egypte

Op de grens van Venlo en Tegelen ligt buurtschap Egypte. Over de herkomst van de naam Egypte is men het niet eens. In vorige eeuwen werd wel vaker een gehucht of dorp genoemd naar een

exotischer bestemming die in die tijd in het nieuws was. Denk aan America bij Horst of Californië bij Grubbenvorst. In het Maasterras bij Egypte bevond zich een van de oudste kleigroeven in het gebied, dus bij het Jammerdal. Via

tunneltjes onder de Broekweg en de spoorlijn werd de klei in kiepkarren op smalspoor naar de steenfabriek Canoy-Herfkens vervoerd. Foto: Archief Heemkundige Kring Tegelen

Oude Beemden

De Maascorridor tussen Steijl, Venlo en Velden is één groot struingebied. De stadsnatuur is als het ware de achtertuin voor veel inwoners van Venlo. Het

is nog maar een paar decennia geleden dat de stad volledig was afgekeerd van de Maas. De uiterwaarden of beemden waren niet toegankelijk en de Maasoever was amper bereik-

baar. De oevers tussen Venlo en Tegelen staan nu bekend als de Oude Beemden. Het terrein van Limburgs Landschap wordt met Galloway-runderen begraasd.

langs snelweg. Waar het fietspad naar rechts buigt ga je rechtdoor, graspad langs geluidswal. Aan het eind rechtsaf, fiets-/voetpad naast voorrangsweg. Doorlopen naar verkeerslichten en linksaf bij fiets-oversteek, richting Blerick. Overzijde weg rechtsaf en gelijk linksaf, fietspad. Op driesprong rechtsaf over stuw en even verder bij kp 7 linksaf.

6 Aan het eind bij kp 8 linksaf omlaag en even verder scherp rechtsaf, onverhard pad langs de Maas (bij hoogwater volg je 1,5 km de dijk; bij kp 8 rechtsaf het fietspad volgen. *Fietspad wordt voetpad en na klaphek weer fietspad tot fietswegwijzer. Lees verder bij ***). Het smalle pad komt uit op een asfaltpad. Ga hier rechtdoor en je volgt dan een graspad aan de voet van de dijk. Daarna steeds het onverharde pad langs de Maas blijven volgen. Na

ruim 1 km volg je het hoofdpad schuin naar rechts. Je volgt het semiverharde pad omhoog de dijk op richting fietswegwijzer 15672-15. ****** Hier linksaf, fietspad volgen richting brug. Voor de brug rechtsaf trap op en direct linksaf onder brug door. Bij kp 10 rechtdoor onder volgende brug door naar groot rood kunstwerk De Tango. Bij kunstwerk trap af en rechtdoor omlaag.

7 Voor de haven rechtsaf (Werf) en rechtdoor trap op, Bastion. Ga rechtdoor, Wijngaardstraat. De Kwartelenmarkt rechtdoor oversteken en aan eind rechtsaf, Grote Beekstraat. Je volgt de straat naar links en gaat op kruising met brede winkelstraat rechtdoor (Kleine Beekstraat). Je steekt de Nieuwstraat over en gaat voor Toon Hermanshuis linksaf. De klinkerstraat gaat langs het Jocus Museum en

H Tango

Het felrode, kolossale kunstwerk tussen de spoorbrug en de haven draagt de naam Tango, naar de dans die door het kunstwerk wordt verbeeld. Kijk er eens naar

vanuit verschillende gezichtspunten, het beeld zal je steeds verrassen. Het kunstwerk van de Venlose kunstenaar Fons Schobbers bestaat uit twee delen, een U-vorm en een scherpe

punt. Ze zijn ter plekke in elkaar geschoven.

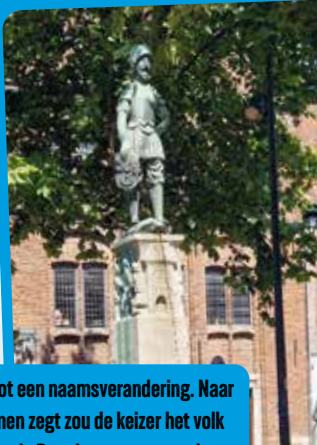
I ut Schinkemenke

Op de Kwartelenmarkt staat bovenop de fontein het beeldje van het Schinkemenke. Het is een kopie van het beeldje dat sinds begin 17e eeuw in een nis van het Stadhuis heeft gestaan. Het verbeeldt een geharnaste stadswachter met schild, waarop het

wapen van Venlo is afgebeeld. Het oorspronkelijke beeldje is nu opgeslagen in een depot van het Limburgs Museum. Het was behoorlijk verweerd en onder het volk leefde een ander idee over de oorsprong. Volgens de plaatselijke overlevering zou het mannetje geen schild maar een

ham in zijn hand hebben. Naar men zegt was het een eerbetoon aan de boeren uit het Gulikerland die tijdens de hongersnood in de 15e eeuw de smachtende Venlonaren van ham (schinken) en graan voorzagen.

buigt dan naar rechts, Dominicanenplein. Je loopt schuin naar rechts een voetgangersstraatje in, Keizerstraat. Een steegje links negeren en rechtdoor, langs hek met mooi kunstsmeedwerk. Het straatje buigt naar links. Aan het eind rechtsaf, Parade, wordt Keulsepoort. Volg de straat rechtdoor naar rotonde. Schuin naar rechts oversteken naar het eindpunt bij het station.

J Floddergats

In menig 'Venloos leedje' wordt de Floddergats bezongen. Het is een steegje waar je vroeger in het donker liever niet wilde zijn. Of juist wel, want de meeste Venlonaren kennen de steeg als het vrijersstraatje. Het smalle straatje tussen het Dominica-

nenklooster en de Parade was nog lange tijd onverhard. Op regenachtige dagen veranderde de steeg in een modderpoel, dus in de volksmond Floddergats. Nadat het straatje was beklinderd heette het de Kloosterstraat, maar het bezoek van keizer Napoleon Bonaparte in 1804 leidde

tot een naamsverandering. Naar men zegt zou de keizer het volk op de Parade tegemoet treden, maar zijn paard verloor een hoefijzer en week daarop uit naar de Kloosterstraat. Sindsdien heet het officieel de Keizerstraat. Het is tegenwoordig een populair horecastraatje.

couplet

Ik woën in de Wien en het in 't Ven
En gluif maar det ik mich de bein oet ren.
Maar aovend aan aovend zal ik d'r zien
In 't Ven in de maoneschijn.

Niet uit Venlo?

Lees de vertaling vanaf
bladzijde 108

Heel Limburg kent het leedje 'As de sterre dao baove Straale' van het beroemde componistenduo Frans Boermans en Thuur Luxembourg. De door Wiel Vestjens prachtig gezongen ballade gaat over een Venloos liefdespaar dat in het licht van de maneschijn naar de Venkoele bij buurtschap Schandelo wandelt. Hoe mooi is de dubbele betekenis van 'Straale': de sterren stralen boven het Duitse dorp Straelen en de maan hangt boven het naburige Herongen. De betekenis van 'kösmele' laat zich raden.

We beginnen en eindigen deze mooie natuurwandeling niet zoals je zou verwachten in het Ven, maar in Velden. Dat is net even mooier wandelen en een biertje na afloop is ook wat waard. Na een aanloopje via de sportvelden bij de Vilgert leidt een eerste karrenspoor naar het Schandelse Broek. Je wandelt hier tussen de velden en passeert het Schaapbroek en het Diepbroek. Beide moerasgebiedjes zijn van Het Limburgs Landschap, net als het Zwart Water. Deze plas heet in het Venloos dus 'Venkoele'. De plas ligt in het bos tussen opgestoven rivierduintjes. Wie weet hoor je de nachtegaal in de bosjes en de struiken langs het pad. Het Zwart Water is vooral bekend als broedplaats voor amfibieën. In het voorjaar wordt de Schandelseweg zelfs afgesloten voor gemotoriseerd verkeer ter bescherming van de paddentrek. Na een rustig stukje bos steken we de Rijksweg over en leiden enkele onverharde weggetjes via buurtschap Vorst richting de kerk van Velden.

Refrein

As de sterre dao boove Straole
En as de maon de boove Haerunge hingk
En dan örges in 't greun verschaole
De nachtegaal ein leefdesleedje zingk,
Dan wil ik wandele nao Schandele mit mien maedje
Zitte kösmoele beej de Venkoele naeve ein paedje
As de sterre dao boove Straole
En as de maon de boove Haerunge hingk

Couplet

Beej edere baum, beej edere brum
Dao huërste ein hoège en liège stum.
De liège is hae, de hoège is het
Ik zeg 't maar det geej det wet.

Couplet

En wae det neet gluij dae gluij det maar neet
Dae haet ouk nog noëts in 't Ven gevreejd.
Want hatte det waal, dan hatte gezeen
Wie schoën det die maon dao scheen.

...Dan wil ik wandele
nao Schandele

11

KILOMETER

START-EINDPUNT

PARKEREN

Marktplaats Velden
Markt 15
5941 GA Velden

Parkeerterrein bij de supermarkt
aan de Markt in Velden, bereik-
baar vanaf de verkeerslichten

OV

Bushalte Markt Velden, lijn 83 van/naar station Venlo. Vanaf de bushalte even teruglopen en voorbij Chinees restaurant linksaf, Oude Schandelseweg. Lees vanaf 1*

HORECA

- Eetcafé Het Wapen van Velden, Rijksweg 101, 5941 AC Velden
- Hotel-café De Sport, Markt 7, 5941 GA Velden, hotelcafede-sport.nl
- Kwaliteria Velden, Markt 7, 5941 GA Velden, kwalitaria.nl/vestiging/kwalitaria-velden

BIJZONDERHEDEN

neem in de zomermaanden muggenspray mee, ze steken!

Download gratis de meest recente versie en de track van deze route

1 Vanaf het parkeerterrein aan de Markt loop je naar de verkeerslichten bij de rijksweg N271. Je steekt bij de voetgangerslichten de rijksweg over, gaat voor café Het Wapen van Velden linksaf en gelijk rechtsaf, Oude Schandelseweg. * Voorbij huisnummer 22 linksaf, doodlopend tegelpad (behalve voor fietsers). Even voor gebouw De Vilgaard schuin naar rechts, klinkerpad. Voorbij dit gebouw direct links aanhouden, tegelpad verboden voor fietsers. Je passeert gebouw Kleedlokalen

SV Velden en direct daarna rechtsaf achter doel sportveld langs. Voorbij metalen poort linksaf, asfaltfietspad. Pad rechtdoor negeren en met het asfaltpad meebuigen naar rechts en even verder naar links. Aan het eind op asfaltweg bij kp 16 linksaf. Bij huisnummer 25 aan je linkerhand ga je rechtsaf, karrenspoor en bebouwde kom van Velden verlaten. Op splitsing links aanhouden. De weg buigt flauw naar links. Dan op een driesprong scherp rechtsaf, zandweg.

Schandelosche

A Broek

Gelegen in een laagte omdat hier ooit een Maasmeander stroomde, is het Schandelosche Broek een drassig gebied. Het is in het verleden weliswaar ontgonnen, maar voor de landbouw wilde het niet echt deugen. Het is het brongebied voor de Latbeek, die we vanaf de Schandeloseweg een eindje stroomopwaarts

volgen. De beek - en daarmee de verlande Maasarm- stroomt ten westen van buurtschap Schandelo richting de Maas bij Lomm. In de Tweede Wereldoorlog hebben de Duitsers een 'schijn-vliegveld' aangelegd in het Schandelosche Broek. Het moest verwarring veroorzaken bij Britse piloten die vliegveld Fliegerhorst op de Venlose Heide wilden

bombarderen. Ze bootsten een 1000 meter lange start- en landingsbaan na met baanverlichting en een trolley. Vlakbij de baan stonden houten vliegtuigen opgesteld en lagen simpele hangars. Maar jammer voor de bezetter: de geallieerde vliegers waren van het nep-vliegveld op de hoogte en gebruikten het als oriëntatiepunt.

2 Aan het eind de asfaltweg oversteken en op asfaltfietspad linksaf. Een onverharde weg rechts negeren. Bij picknickset en kp 8 rechtsaf, grassig karrenspoor door bosschage. Bij een sloot meebuigen naar rechts, andere sloot oversteken en linksaf, graspad met sloot aan linkerhand. Vóór een bomerij rechtsaf, langs roestige sloot aan rechterhand. Op kruising van paden linksaf, onverharde weg. Verderop meebuigen naar rechts. Neem dan het eerste pad linksaf, dit is langs een sloot aan je linkerhand. Je komt uit op een halfverharde weg en gaat rechtdoor. Op ruime driesprong bij kp 5 en

witte afsluitboom aan rechterhand ga je rechtdoor, weg vervolgen. Aan het eind wordt de weg verhard. Je komt uit op een kruising bij bord bebouwde kom Schandelo. Op deze kruising de weg oversteken en rechtdoor, halfverharde weg.

3 Dan neem je bij kp 6 het eerste pad rechtsaf, afsluitboom passeren en rechtdoor, bospad. Op kruising met asfaltpad en kp 49 ga je rechtdoor, paadje langs plas aan rechterhand. Je loopt langs een bank met bordje 'Ik zit op een bank'. Een wandelsluis passeren en rechtdoor, halfverharde

Zwart Water

B Samen met het Schaapsbroek en het Diepbroek is het Zwart Water een aaneengesloten natuurgebied van Het Limburgs Landschap. De plas in het gebied heet in de volksmond

Venkoele. Het water ligt op een oude Maasbedding, waar zich in de loop der eeuwen veen heeft afgezet. De winning van turf en rivierklei heeft er voor gezorgd dat we hier nu een ondiepe, donkere plas zien. De kleiputten in de omgeving zijn in de loop der

jaren gevuld met huisvuil en na 1945 met stadspuin uit de zwaar gebombardeerde binnenstad van Venlo. Aan de rand van het gebied zie je beboste heuveltjes. Dit zijn rivierduintjes die zijn ontstaan in de laatste ijstijd, toen harde poolwinden de beddingen van de Maas leegbliezen. Dankzij de hoogteverschillen in het gebied vind je er een flinke verscheidenheid in flora. Tussen de natte graslandjes zie je veel berkenbroekbosjes. De opgestoven duintjes zijn veelal begroeid met eiken en naaldbout. In 2001 is de Venkoele geheel uitgebaggerd in de hoop dat er opnieuw veenvorming op gaat treden.

weg. Waar deze weg bij kp 48 naar links buigt ga je rechtdoor, bospad terrein Limburgs Landschap. Bij een afsluitboom aan je rechterhand ga je rechtsaf langs deze afsluitboom en houd je gelijk links aan, bospad. Het pad buigt flauw naar rechts. Op een schuine kruising van bospaden rechtsaf, bochtig bospad. Het pad buigt naar rechts, direct daarna op splitsing links aanhouden. Verderop een pad

links negeren en rechtdoor tot het eind voorbij een afsluitboom. Hier linksaf, halfverharde weg. Aan het eind rechtdoor asfaltweg oversteken naar een witte afsluitboom van de Stichting Het Limburgs Landschap.

Padden- trek

De Venkoele is een belangrijke broedplaats voor amfibieën, in het bijzonder voor padden. Ze overwinteren in het bos en houden hun winterslaap onder boomstronken of houtstapels. Zodra het warmer wordt komen ze tevoorschijn en trekken ze in de richting van een poel of plas. Daar zetten de vrouwtjes hun eitjes af en worden deze ook bevrucht. Je kunt de padden vooral spotten op warme

voorjaarsavonden. Je herkent de vrouwtjes aan hun opgezwollen buik. Mannelijke padden zijn opvallend kleiner. Ze grijpen met de sterk gespierde voorpoten het lichaam van de vrouwtjes in

de paargreep en laten zich meevoeren naar de waterkant. Bij een lange koude periode stopt de trek en houden ze zich koest. 's Zomers leven de padden in en om het water.

Binneste D boète

Velden heeft iets met wandelen. Vanuit het dorp is het initiatief 'Wandele naor Schandele' ontstaan, een jaarlijks wandelevenement voor het goede doel. Na zeven geslaagde edities werd het evenement in 2024

voor het eerst door Venloop.nl georganiseerd. In en om Velden staan onder het motto 'Binneste Boète' verschillende beeldjes. Je ziet ze tijdens de wandeling bij Schandelo en bij de entree van het dorp aan de Vorstweg. De beelden, gemaakt door de

Veldense kunstenaars Mieke Knaapen, zijn tevens gekoppeld aan een vijftal wandelroutes. Ook het Gekke Maondaag kunstwerk op de Markt is van haar hand. De beeldengroep is een verwijzing naar de Gekke Maondaag-viering in vroeger dagen. Op de rand van

4 Voorbij de afsluitboom linksaf, wandelpad met grote plas aan rechterhand. Kort daarna rechts aanhouden, smaller pad langs bank, prullenbak en aan waterkant. Op splitsing rechts houden, waterkant. Waar je rechts een bank aan het water ziet buig je met het pad mee naar links. Even verder bij kp 4 op driesprong rechtsaf. Op ruime driesprong met rechts een picknickset aan het water houd je rechts aan. Negeer even verder een pad links omhoog. Op splitsing rechts houden en meebuigen naar rechts. Verderop het pad naar links volgen. Op kruising met bank en boomstamstoel rechtsaf. Het

pad buigt naar rechts en verderop naar links. Dan op een driesprong met diverse wandelmarkeringen rechtsaf, kiezelweg. Een pad links negeren en de kiezelweg rechtdoor volgen. Je passeert een houten afsluitboom. Daarna ga je linksaf en gelijk rechtsaf langs een volgende afsluitboom, bospad. Het pad buigt naar links en even verder naar rechts. Je volgt de slinger in het pad en gaat dan op een driesprong rechtdoor. Het pad buigt naar links. Even verder aan het eind rechtsaf en kort daarna opnieuw aan het eind linksaf, bosweg. Op ruime splitsing met gras in het midden ga je linksaf.

Gekke Maondaag

De Gekke Maondaag heeft alles weg van Vastelaovend, maar is van oorsprong niet verbonden aan het traditionele carnavalsseizoen. Het ontstaan van het feest heeft te maken met de gildedagen van het Sint Sebastianusgilde. Gehuwde gildebroeders of dorpingen van minstens dertig jaar oud dronken tijdens de gildedagen (eind

januari) gratis bier. De jongeren, meestal vrijgezelle boerenknechten uit de buurtschappen, mochten dan niet meedoen. Als een ludiek protest trokken ze op de maandag na de gildefeesten verkleed naar het dorp, waar ze zingend en schreeuwend rondliepen. De jongelui verkleedden zich als ouderen en maakten hun gezicht zwart met houtskool. Ze verkochten gebraden worst en

zetten de opbrengst om in bier. Sinds mensenheugenis wordt in Velden Gekke Maondaag gevierd. Het is lange tijd een spontaan feest gebleven, zonder strakke regie. Vanaf 1951 wordt het feest getrokken door de Gekke Maondaagvereniging De Wuilus. En natuurlijk: Gekke Maondaag wordt gevolgd door Brokke Dinsdag.

een cilindervormige fontein staan vijf authentieke feestvierders, allen met de jas binnenste buiten aan. Het getal vijf symboliseert de buurtschappen van Velden.

5 Nu opletten: je neemt het eerste, smalle bospadje rechtsaf richting een open vlakte. Je komt uit bij dit zandige heuveltje en loopt naar de kromme den op het hoogste punt. Voor deze den links aanhouden en direct rechtsaf, zandspoor omlaag. Je volgt het padje het bos in. Je komt uit op een breder pad en volgt dit naar links. Direct houd je op een Y-splitsing links aan. Einde pad op driesprong linksaf, onverharde weg. Aan het eind ga je rechtsaf, onverharde weg, wordt halfverhard. Steeds rechtdoor, je komt uit op de kruising met de Rijksweg. Voorzichtig oversteken en rechtdoor, halfverharde Putterweg. De weg buigt naar rechts. Aan het eind rechtsaf, fietspad naast drukkere weg. Je loopt de bebouwde kom van Velden in.

6 Voorbij bord bebouwde kom linksaf, J.F. Kennedylaan. Aan het eind linksaf, Genooierweg. Direct daarna rechtsaf, onverharde weg richting tuinbouwkassen. Deze weg met bochten steeds blijven volgen. Aan het eind op asfaltweg rechtsaf. Voorbij huisnummer 34 rechtsaf, graspad dat naar links buigt. Dit grassig karrenspoor steeds rechtdoor volgen richting de kerk van Velden. Je komt uit op een asfaltweg en gaat hier rechtdoor. Op driesprong rechts aanhouden, Vorstweg. Doorlopen tot driesprong met Wilhelminastraat en hier links aanhouden, Dorpsstraat. Op het plein bij de dorpspomp rechtsaf langs de voorzijde van de kerk, Markt. Voorbij de kruising met de Schoolstraat kom je uit op het parkeerterrein bij de supermarkt, eindpunt van de wandeling.

Grote kans dat je tijdens de Venlose vastelaovend door een joekskapel wordt opgezweept tot een heerlijk marsritme wanneer de blazers en trommelaars het aanstekelijke 'Merieke en zienen huzaar' aanheffen. Al jaren is het vastelaovesleedje een van de populairste in de stad. De klassieker uit 1979 komt uit de koker van liedjesschrijver Frans Boermans. De beroemde carnavalscomponist liet zich voor deze kraker inspireren

door de Venlose militaire geschiedenis. Al in de Spaanse tijd werd Venlo uitgebouwd tot een vestingstad met enkele forten, bastions, poorten en een vestingwal. Tijdens deze korte stadswandeling zoeken we de sporen van dit vestingverleden op. Tussen 1816 en 1913 was een regiment Huzaren gehuisvest in de Venlose binnenstad. De manschappen te paard verbleven in de Minderbroederskazerne aan het Arsenaalplein.

Zoals blijkt uit de tekst van het leedje waren de cavaleristen zeer bepalend voor het leven in de stad.

Na een ommetje langs - en in de toekomst over - het Kazernekwartier in Blerick steek je de Maasbrug over en kom je via de haven in Het Hetje, het voormalige volksbuurtje rond de Jodenstraat. In de huzarentijd vonden de soldaten hier hun vertier. De wandeling gaat over de Markt naar de Steenstraat, met indertijd een aantal cafés, waar menige huzarenliefde is ontvlamd. Aan de noordzijde van de stad lag tot het opheffen van de Vestingwet (1867) Fort Ginkel. Nu wandel je hier door het statige Wilheminapark. In het leedje wordt gezongen over de Piottewei en de Pönniewaeg. Uiteraard zoeken we deze plekken op, net als het Arsenaal, de Parade en de Floddergats.

Couplet:

Wie de huzare nog in Venlo ware,
woënde dao ein knappe maag.
As die soldaote reje door de straote,
op dae schoëne schölkskesdaag,
dan stönd Merieke aan de deur te kiëke,
kleurde wie ein klaproës in de zôn.
Det is de ware, dachte die huzare,
en dan zöng 't ganze eskadrôn :

Refrein:

Ao Merieke, leeve schat,
allermoeïste maedje van de ganse stad,
Zek mich as te van mich hils,
of des dich vanaovend met mich wandele wils.
As de klok sleit zeve slaeg,
staon ik op 't tumpke van de Pönniewaeg.
Ik bring dich ein buske bloome mei,
geplök op de Piottewei.
Ik bring dich ein buske bloome mei,
geplök op de Piottewei.

Niet uit Venlo?

Lees de vertaling vanaf
bladzijde 108

Couplet:

Wie die huzare weggetrokke ware,
woënde heej ein joeksig paar.
Het waas Merieke en hae hoot Lewieke.
Hae waas einen aldhazaar.
As zeej dan same aan 't praote kwame,
euver waat 't laeve had gebrach,
dach hae tevreeje, wie hae lang geleeje,
taege zien Merieke had gezag

*De mars van de ware
soldatenliefde*

KILOMETER

START-EINDPUNT

PARKEREN

Start Station Blerick

Kazernesstraat

5922 AA Venlo

Eind Station Venlo

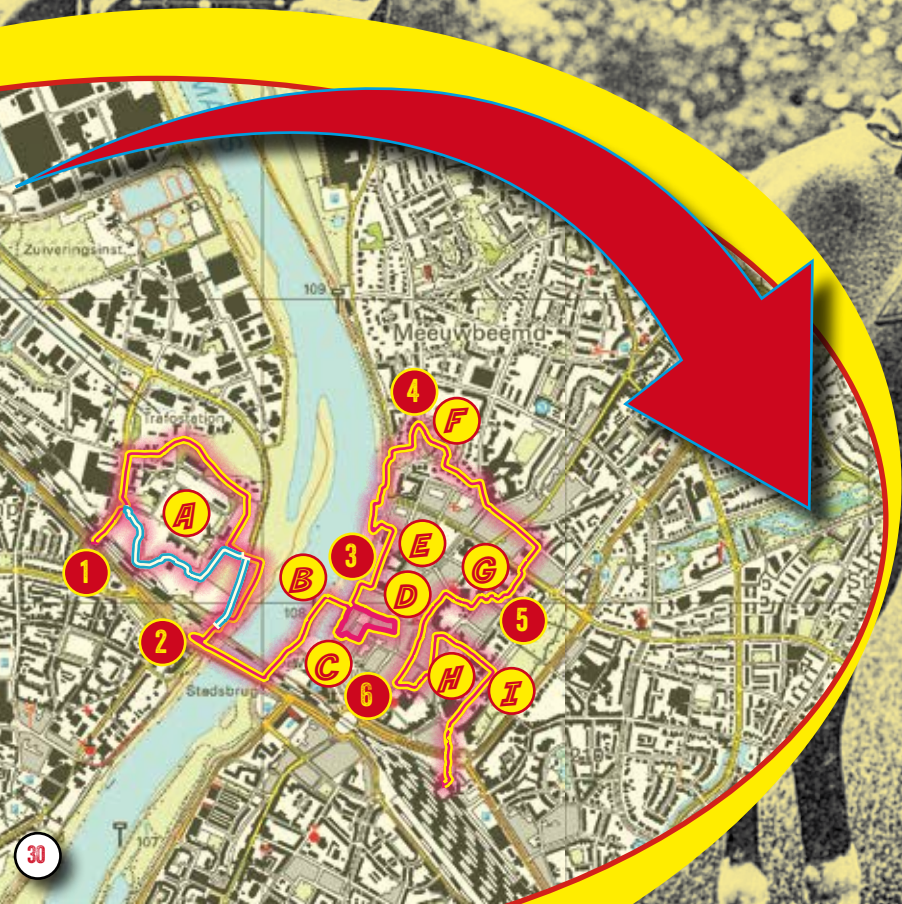
Stationsplein 1

5913 AA Venlo

P+R parkeerplaats

Van Laerstraat

5921 AA Venlo-Blerick

OV

Stations Blerick en Venlo

HORECA

- Diverse gelegenheden aan de Havenkade en aan de Markt
- Café De Klep, Keizerstraat 13, 5911 JW Venlo, cafedeklep.nl

BIJZONDERHEDEN

het pad langs de wal van voormalig Fort Sint Michiel is nog niet toegankelijk. Zodra de werkzaamheden op het Kazernekwartier zijn gevorderd en het pad is opengesteld wordt het pad in de route opgenomen (zie blauwe lijn op kaart). Bij hoogwater in de Maas volg je de stoep langs de Venrayseweg, zie de blauwe lijn op de kaart en de cursieve tekst in de routebeschrijving.

Download gratis de meest recente versie en de track van deze route

1 Je verlaat het perron via de trap omlaag en gaat beneden (in de tunnel) rechtsaf, tegelstoep. Bij rotonde De Limburgse Jagers rechtdoor, klinkerpad even verder langs gebouw De Dansende Olifant (voormalige kazernesgebouwen). Daarna rechtsaf, Horsterweg. Je neemt de tegelstoep links van de asfaltweg en volgt de weg met bochten. Eerste weg rechtsaf, Garnizoenweg. Kort voor de voormalige hoofdingang van het kazerneterrein ga je linksaf, asfaltfietspad. Waar het fietspad naar

rechts buigt steek je rechtdoor de verkeersweg over en ga je via gele metalen trap een betonwal over. Door een klaphek en rechtdoor omlaag de uiterwaard in. Ruim vóór de waterkant ga je rechtsaf, breed graspad. Kort voor de spoorbrug ga je bij kp 9 rechtsaf omhoog door een klaphek en dan links aanhouden langs de betonwal naar een metalen trap. Via de trap over de wal, de weg oversteken en linksaf, tegelstoep. Tussen de twee bruggen ga je rechtsaf, tegelstoep omhoog.

2 Boven linksaf en de brug oversteken. Aan overzijde gelijk linksaf, metalen trap af. Beneden bij kp 10 rechtdoor onder spoorbrug door. Een kolossaal rood kunstwerk aan je linkerhand passeren, rechtdoor de trap af en nog steeds rechtdoor, voetpad langs haven aan rechterzijde. Voor roestig kunstwerk Peaceful Warrior rechtsaf wandel- en fietsbrug over. Aan overzijde op havenkade rechtsaf, links aanhouden en hoog blijven in voetgangersgebied. Even verder linksaf, Nieuwe Poort. Aan het eind linksaf, Maasstraat en gelijk

rechtsaf, Kolenstraat. Einde straat linksaf, Jodenstraat. Doorlopen tot Oude Markt en gelijk rechtsaf, Houtstraat. Einde straat linksaf, Vleesstraat. Op kruising bij Gasthuisstraat linksaf, Markt. Je gaat rechtdoor, Steenstraat. Op Oude Markt rechtdoor, wordt De Miste richting de Maas. Vóór de kade bij kp 16 rechtsaf.

3 Voorbij restant van oude stadsmuur ga je rechtsaf. Eerste straat linksaf omhoog, Maaschriksel. Op kruising met Helsenriksel rechtdoor, Lichtenberg. Aan het eind linksaf (Bolwaterstraat).

Vreedzame Krijger

B Op de Kop van de Weerd, het schiereiland tussen Maas en haven, staat sinds 2018 het imposante kunstwerk 'Peaceful Warrior' van de Tegelse kunstenaar Rik van Rijswijk. De houding van de Vreedzame Krijger is duidelijk. Hij staat met opgeheven hand en lijkt hiermee te willen zeggen:

"Stop, tot hier en niet verder". Volgens de maker is het een verzet tegen geld, macht en status. Het beeld is een geschenk van het Vastelaovesgezelschap Jocus aan de Venlose bevolking ter ere van het 176-jarig bestaan van de vereniging. Ook de haan voor het Limburgs Museum aan de Keulsepoort is door van Rijswijk gemaakt.

Fort **Sint-Michiel**

Binnen een paar jaar kan deze wandeling dwars over het Blerickse Kazernekwartier worden geleid. Er vindt nu woningbouw plaats, waarbij de oude gebouwen overeind blijven. Het moet een aantrekkelijke woonomgeving worden waarbij de militaire geschiedenis zichtbaar blijft. De stoere gebouwen van de voormalige Frederik Hendrikazerne zijn rijksmonument en worden opgeknapt. Het

voormalige exercitieterrein wordt een wandelpark. Een deel van het regiment Huzaren had Sint-Michiel als uitvalsbasis. Nadat het regiment in 1913 uit Venlo was vertrokken werd de kazerne door de infanterie in gebruik genomen. Later kwam hier het rijopleidingscentrum van het leger. Interessant is dat het kazerneterrein een voorgeschiedenis had. Op deze plek bouwden de Spanjaarden in 1641 het

stervormige Fort Sint-Michiel als onderdeel van de vesting Venlo. Na archeologisch onderzoek bleek dat de muurresten van het fort nog grotendeels onder het maaiveld aanwezig zijn. Vanaf het station is deze gereconstrueerde muur nu al zichtbaar, straks wandel je er langs.

Op de Maaskade bij handwijzer schuin linksaf weg oversteken, de kademuur op en deze naar rechts volgen langs rijtje bomen. Kademuur volgen met tweemaal knik naar rechts en naar links. Klinkers gaan over in halfverharding. Op schuine kruising

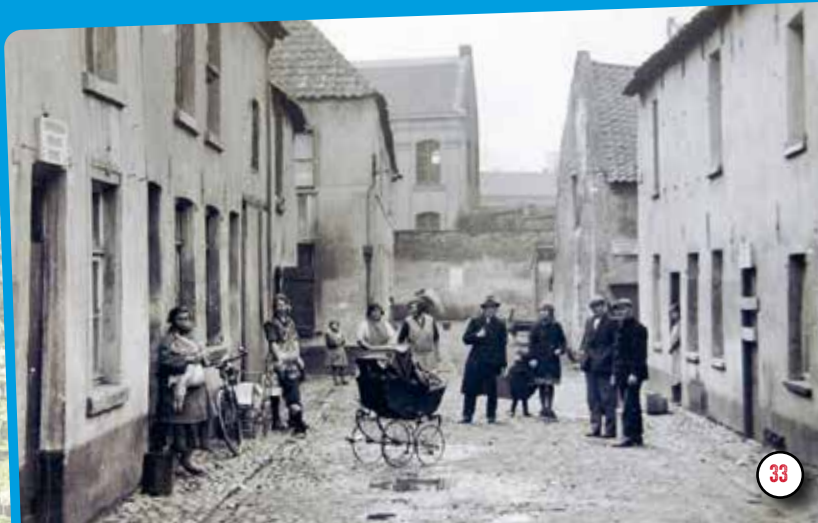
met asfaltpad het verharde pad naar rechts volgen. De weg oversteken, dan linksaf en kort daarna rechtsaf, verhard pad aan de rand van plantsoen. Einde pad linksaf, tegelpad Wilhelminapark.

C 't Hetje

In de huzarenjaren van Venlo was het buurtje achter de Jodenstraat het meest armoedige stukje stad. De oude straatjes tussen Kolenstraat en Wijngaardstraat -al met naam herkenbaar op de oude stads-

plattegrond van Johannes Blaeu uit 1649- werden beschouwd als een echte sloppenbuurt, met foute kroegen en alom prostitutie. De bewoners van de arme volkswijk stonden bekend als het 'Hetjesvolk'. Een bekende verschijning in de buurt

was de Duitse bordeelhoudster Philippina Opdenoordt, ook wel bekend als 'Floets Madam'. Haar bordeel in 't Hetje was bij de huzaren zeer in trek. Eind 19e eeuw raakte 't Hetje ernstig in verval en in 1929 werden veel woningen onbewoonbaar verklaard.

Razzel-Dazzel In de Steenstraat

De Steenstraat tussen de Markt en de Oude Markt kennen de meeste Venlonaren van het leedje 'Op ut hukske van de Steenstraat stônd ein vrouw met vis'. Vroeger was de Steenstraat

een echte uitgaansstraat, waar de huzaren 's avonds vaak te vinden waren. Café Razzel-Dazzel in deze straat was hét huzarenetablissement. Woensdag was voor de soldaten de uitgaansavond. De naam 'Schölkskesdaag' is

hier een herinnering aan: ook de meiden en jonge vrouwen gingen dan uit en zij droegen in die tijd over hun uitgaanskleedij een witte, gesteven schort.

Helschriksel en Maasschriksel

De straatnaam Helschriksel doet het ergste vrezen maar de werkelijke geschiedenis is minder dramatisch. De benaming "Hel" komt van het woord 'Helling', aangezien dit stukje stad hoger lag dan het noordelijke deel van Venlo. 'Schriksel' betekent 'er aan voorbij gaan'. Vanaf het hoogste punt waar vroeger de Helpoort stond daal je via het Helschriksel richting de Martinuskerk. Op de hoek Helschriksel-Maasschriksel stond de St. Jacobskapel, waarvan nu alleen nog een stuk buitengevel overeind staat. Tegenover de kapel was het armenkerkhof. De wijk was eeuwenlang een armoedig buurtje met veel illegale prostitutie toen Venlo nog een garnizoensstad was. Het hooggelegen stadsdeel wordt sinds 2009 met stadsvernieuwing getransformeerd tot een hippe woonwijk.

4 Direct voorbij Villa Henriette rechtsaf, weg oversteken en rechtdoor, voetpad in park. Op kruising van paden rechtdoor. Op volgende kruising met aan rechterhand een houten brug opnieuw rechtdoor. Op driesprong rechts aanhouden. Op schuine kruising met bank links en i-paneeltje rechts ga je rechtdoor. Je verlaat het park, steekt de weg over en gaat linksaf, tegelstoep langs Villa

Mosa. Volg de stoep naar links, inrit parkeerplaats kruisen. Weg oversteken en rechtsaf (Hogeweg). Op kruising met Parkstraat schuin rechtdoor, Helbeek oversteken en rechtdoor (Noord Binnensingel). Je steekt de Sint Martinusstraat over en gaat rechtdoor, Mercatorstraat. Eerste straat rechtsaf, Schoolstraat. Voorrangsweg schuin naar links oversteken en rechtdoor, Julianastraat.

Fort Ginkel

Aan de plattegrond van de stad is amper nog te zien dat Venlo een belangrijke vesting was, compleet met grachten en bastions

in de vorm van een lunet. Vier poorten gaven toegang tot de stad, die afwisselend in Spaanse en Staatse handen was. In de noordpunt van de vesting lag het in 1731 aangelegde Fort Ginkel.

Rond 1900 was er al niets meer van de verdedigingswerken te zien, de vesting werd compleet ontmanteld. Op de plek van Fort Ginkel verrees het Villapark, later omgedoopt tot Wilhelminapark.

G Piottewei

De Piottewei was tot 1913 een onbebouwde binnenplaats aan de uiterste oostpunt van de vestingwerken. De plek heette toen Piottewei, omdat de huzaren-in-opleiding (piotten)

op dit terrein naast de kazerne badderden in de grote vijver. De jonge soldaten kregen hier zwemles, de vijver had een diep en een ondiep gedeelte. Een deel van de vijver was bestemd voor de paarden, de piotten leerden

er om te paard door het water te waden. Na het vertrek van de huzaren en de afbraak van het kazerneterrein werd het terrein bebouwd en werd het Rosarium aangelegd.

H Huzaren- kazerne

De wandeling gaat via de Huzarenplaats en de Minderbroedersstraat naar het Arsenaalplein. Daar waar je nu de parkeergarage ziet was voorheen de Minderbroederskazerne. De naam is een verwijzing naar de plek waar tot de Franse revolutie de Minderbroeders

een klooster hadden. Nadat het Nederlands Koninkrijk in 1815 was uitgeroepen betrok de cavalerie het kloosterterrein. De gebouwen werden omgetoverd tot soldatenverblijven en stallen voor de paarden. Ruim een eeuw vertoefden de huzaren in Venlo, eerst het 4e regiment en later twee eskadrons van het 2e regi-

ment. De cavaleristen oefenden altijd op de Grote Heide. De manschappen te paard trokken altijd onder muzikale begeleiding vanuit de stad de hei op. In 1913 werd Venlo als garnizoensstad opgedoekt, de huzaren vertrokken toen naar hun nieuwe standplaats Tilburg.

I Pônnlewaeg

Is het Deken van Oppensingel, Hamburgersingel of Pônnlewaeg? Historisch gezien is de Hamburgersingel de juiste naam van deze straat langs het Julianapark. De naam heeft direct te maken met de in 1936 opgedoekte spoorlijn tussen Venlo en Straelen. De spoorlijn zou ooit Hamburg met Parijs moeten verbinden, maar zover

is het nooit gekomen. Na de oorlog werd Deken van Oppen de naamgever, hij was tijdens de bezetting een verzetsheld. In het Venloos is het Pônnlewaeg. Dit zou kunnen verwijzen naar de huzaren die hier de paarden lieten draven. Een bijzondere verklaring van de naam is dat de jonge arbeiders uit de gloeilampenfabriek van Pope (op de hoek met de Mercatorstraat) hun

haar naar de toenmalige mode in een pony lieten knippen. De hippe fabrieksmeisjes maakten uiteraard hun opwachting voor de poort van het kazerneterrein.

5 Einde straat schuin naar rechts oversteken en onder metalen boog door een plantsoen inlopen. In midden van Rosarium rechtsaf richting oorlogsmonument Venlo 1945. Voor dit monument ga je linksaf, plantsoen verlaten en rechtsaf, Ruijs de Beerenbrouckstraat. Voor school linksaf, Prinses Beatrixstraat. Even verder bij kp 17 rechtsaf, steeg langs kerk. Aan voorzijde van kerk linksaf, Grote Kerkstraat. Op vijfsprong van wegen met kp 15 kies je het straatje rechtdoor en iets omhoog, Begijnengang langs bibliotheek. Op kruising met Klaasstraat rechtdoor, Nieuwstraat.

6 Voorbij huisnummer 38 linksaf richting Jocus Museum. Op Dominicanenplein schuin links houden langs voormalige kerk en smalle straat

inlopen (Keizerstraat). Je neemt het eerste steegje linksaf, Ursulastraatje. Einde steeg rechtsaf en gelijk linksaf, Parade. Op driesprong met Picardie de Parade vervolgen en daarna eerste straat rechtsaf, Minderbroedersstraat. Bij kerk rechts aanhouden langs Huzarenplaats en rechtdoor, Minderbroedersstraat. Je loopt langs P Arsenaal (voorheen kazerne) en langs oorlogsmonument aan linkerhand. Op kruising Arsenaalplein-Nassastraat rechtdoor (Keullerstraat). De Deken van Oppensingel oversteken en bij kp 18 rechtsaf, gelig leempad langs gebouwen. Voorbij Limburgs Museum schuin naar links, Keulsepoort. Je gaat rechtdoor en steekt breed regenboogzebrapad over naar het eindpunt bij station Venlo.

De kiepe van vrouw Fiepe

Aan de wandel bovenop de steilrand van het hoge Maasterras bij Tegelen betreed je een open heidevlakte met de Duitse naam Hühnerkamp. Of op z'n Venloos 'Hoonderkamp'. De grassige, open vlakte is getooid met enkele eik, wat rijtjes berken en een aantal forse naaldbomen. Twee luie banken nodigen uit tot mijmeren en aangenaam verpozen. Als bijna vanzelf dwalen de gedachten hier af naar het bekende Venlose leedje 'De kiepe van vrouw Fiepe', ook al is op de heide geen kip te bekennen. Een lach valt niet te onderdrukken bij het horen van dit aanstekelijke liedje uit 1984, dat door het duo Crompvoets en Vestjens werd vertolkt.

De wandeling in het kort: aan de rand van Tegelen wandelen we de Wambachgroeve in en zijn we direct in het groen. Vanuit de voormalige kleigroeve klim je in een mum van tijd naar het bos op het hoogste terras, op ruim 40 meter. Om de hoogteverschillen te beleven zoeken we de steile terrasrand op. Dat heeft als nadeel dat de snelwegruis wat dominanter wordt. We volgen de Maalbeek een eind en zien hoe de bronbeek zich

een weg tussen de terrassen heeft gebaand. Voorbij Hühnerkamp gaat de wandeling door bos en langs enkele kerstbomenplantages. Tot slot volgt het 'dak' van de voormalige stortplaats bij Wambach, waar de blik wordt getrokken door de fabriekspijpen van Tegelen. Al in de Romeinse tijd werd hier klei gewonnen voor de productie van dakpannen.

- 2026**
 Winnaar prijs van de
 Nederlandse Vereniging
 van Wandelingen
 rondom de Veluwe
- 2025**
 Winnaar prijs van de
 Nederlandse Vereniging
 van Wandelingen
 rondom de Veluwe
- 2024**
 Winnaar prijs van de
 Nederlandse Vereniging
 van Wandelingen
 rondom de Veluwe
- 2023**
 Winnaar prijs van de
 Nederlandse Vereniging
 van Wandelingen
 rondom de Veluwe
- 2019**
 Winnaar prijs van de
 Nederlandse Vereniging
 van Wandelingen
 rondom de Veluwe
- 2018**
 Winnaar prijs van de
 Nederlandse Vereniging
 van Wandelingen
 rondom de Veluwe
- WINNAAR
 GOUDEN
 WANDELSCHRIJVEN**
 2018
- 2015**
 Winnaar prijs van de
 Nederlandse Vereniging
 van Wandelingen
 rondom de Veluwe
- 2014**
 Winnaar prijs van de
 Nederlandse Vereniging
 van Wandelingen
 rondom de Veluwe

Rutger Burgers is een Venlose Amsterdammer. Of liever gezegd 'einen Amsterdamse Venlonaa'. Menige zondagmorgen wandelt hij langs de Amsterdamse grachten en zingt hij stillemjes 'Nao ut zuuje' of 'Det is ôs Mooder. Jao det is Mooder Maas'. Heel zijn loopbaan als routemaker staat in het teken van wandelen. Van NS-wandelingen en Krijtlandpad tot wandelnetwerk Texel en Trage Tochten. Het allerleukst is het uitwerken van een wandelgids rond een origineel thema. Dat bewees hij al in 2007 met de topper 'De mooiste bergwandelingen van Nederland'. Na vijftien wandeltitels bij Uitgeverij Gegarandeerd Onregelmatig werd het hoog tijd om de Venlose Vastelaovesleedjes met een wandelgids te omlijsten.

ANDERE STREKEN MET RUTGER BURGERS: TRAGE TOCHTEN

In deze kleurrijke bundel vind je elf wandelroutes van maximaal 11 km. Voor alle carnavalsvierders spreekt dat getal voor zich en het gaat bij deze wandelroutes om elf klassieke Venlose Vastelaovesleedjes. In iedere route is geprobeerd om de magie van die klassiekers te vangen. Vanzelfsprekend draagt die route dan ook de naam van het leedje. In de meeste liedteksten worden plekken in en om de stad op nostalgische en vaak romantische wijze bezongen, van Jaomerdal tot Pönniewaeg en van Stalberg tot Schandele. Reden genoeg om hier eens op pad te gaan. Met de wandelroutes in dit boekje zul je het mooie landschap rond de stad Venlo op verrassende wijze ontdekken.

Festina Lente betekent 'Haast je langzaam'. Meer toepasselijke woorden dan deze Latijnse spreuk zijn nauwelijks te bedenken voor het wandelen. Een van de krakers gaat ook nog eens letterlijk over het lopen als wijze van vooruitgang: 'Mien linker bein en mien rechter bein, die laupe nôw al jaore naevenein'.

Rutger Burgers: 'Heel bewust heb ik deze wandelbundel in Nederlandse taal geschreven, iedere landgenoot mag kennisnemen van het immateriële erfgoed dat deze leedjes weerspiegelen. En klik vooral op de QR-codes in het gidsje om ze te beluisteren en je te laten meeslepen door de sfeer en de traditie'.

ISBN 978-90-76092-52-2

9 789076 092522 >